

Til

Erhvervsudvalget

eru@ft.dk

Fra

Jan Uffe Bech

Advokatfirmaet Morten Tarp

uffe@advotarp.dk

Mobil +45 29 89 69 29

10. januar 2023

Spørgsmål om kontrol- og reaktionsmulighederne overfor vedtægtsændringer m.v. for virksomheder omfattet af selskabsloven eller lov om visse erhvervsdrivende virksomheder

En række virksomheder har opfordret til denne henvendelse til Erhvervsudvalget og Erhvervsministeren med henblik afklaring af følgende spørgsmål:

1. Sikrer de gældende regler om registrering, offentliggørelse, kontrol og ugyldige beslutninger m.v. i selskabsloven (SEL), kapitel 2, og i lov om visse erhvervsdrivende virksomheder (LEV), kapitel 4, samt de tilknyttede services i CVR, bl.a. "Følg virksomhed", efter ministerens opfattelse i tilstrækkelig grad, at vedtægtsændringer m.v. i strid med tidligere godkendte og registrerede vedtægter og forhold, kan nægtes registrering og kræves berigtiget af Erhvervsstyrelsen eller ved anlæggelse af retssag?
2. Vil det efter ministerens opfattelse medføre væsentlige uønskede konsekvenser at give virksomheder med personlig hæftelse, der er omfattet af LEV § 2 eller § 4, dvs. interessentskaber, kommanditselskaber, andelselskaber og andelsforeninger, der ikke har begrænset ansvar efter LEV § 3, mulighed for som frivillig ordning også at være omfattet af LEV kapitel 4 om registrering, offentliggørelse, kontrol og ugyldige beslutninger m.v.?

Begrundelse

Som det fremgår af den medsendte besvarelse 2. september 2020 af spørgsmål 469 alm. del stillet af Folketingets Erhvervsudvalg den 17. august 2020 efter ønske fra Victoria Velasquez (EL), egner erhvervsdrivende fonde sig på grund af kravene til ledelsens uafhængighed generelt ikke som organisationsform for virksomheder, hvor mere end halvdelen af stemmerne, f.eks. to tredjedele, kontrolleres af en kreds af f.eks. medarbejdere.

Desuden medfører kapitalkravet for erhvervsdrivende fonde, at organisationsformen ikke er relevant eller realistisk hverken på kort eller længere sigt for mange iværksættere eller almindelige små og mellemstore virksomheder, der udgør langt den største del af erhvervsvirksomhederne i Danmark.

Det er derfor vigtigt at få afklaret fordele og ulemper ved andre virksomhedsformer set i forhold til erhvervsdrivende fonde, herunder især om kontrol- og reaktionsmulighederne overfor vedtægtsændringer m.v.

Særligt vedrørende spørgsmål 1:

Andre erhvervsdrivende virksomheder end fonde kan af forskellige årsager ønske, at vedtægtsbestemmelser om særlige forhold og dispositioner ikke må ændres. Det kan f.eks. være vedtægtsbestemmelser om, at virksomheden skal offentliggøre årsrapport revideret af en godkendt revisor, selvom den kan undtages efter gældende regler, at virksomheden ikke må opløses ved erklæring, men kun ved frivillig likvidation eller tvangsopløsning, at virksomhedens overskud og formue skal anvendes eller henlægges til bestemte formål, herunder som bunden reserve, og lignende.

Dette kan i praksis ske ved, at en vedtægtsbestemmelse, f.eks. om regnskabs- og revisionspligt, afsluttes med formuleringen: "Denne bestemmelse er vedtaget ved virksomhedens stiftelse og må ikke ændres", eller ved en opsamlingsbestemmelse med udtrykkelig angivelse af, at flere specifikt nævnte vedtægtsbestemmelser ikke må ændres.

Der er imidlertid rejst tvivl om, hvorvidt denne form for vedtægtsbestemmelser i tilstrækkelig grad sikrer, at Erhvervsstyrelsen kan nægte at godkende og registrere anmeldte modstridende ændringer af vedtægter og andre registreringspligtige forhold eller kræve dem berigtiget, samt for at f.eks. stiftere eller tidligere ejere kan indbringe spørgsmål om lovligheden for domstolene.

I besvarelsen af spørgsmålet er det væsentlig at inddrage de muligheder, registreringerne i CVR og tilknyttede services, herunder "Følg virksomhed", giver for at få kendskab til vedtægtsændringer m.v., der kan være i strid med tidligere godkendte og registrerede vedtægter og forhold, og dermed for at reagere ved henvendelse til Erhvervsstyrelsen eller anlæggelse af retssag.

De mest relevante bestemmelser om disse spørgsmål i selskabsloven (SEL) og lov om visse erhvervsdrivende virksomheder (LEV) er gengivet nedenfor.

Særligt vedrørende spørgsmål 2:

Efter nugældende regler og praksis er situationen forskellig henholdsvis for virksomheder med begrænset ansvar efter SEL og LEV og for virksomheder med personlig hæftelse, der er omfattet af LEV § 2 eller § 4, men ikke af § 3.

Det fremgår direkte af LEV § 2, stk. 3, at enkeltmandsvirksomheder, interessentskaber og kommanditselskaber ikke er omfattet af reglerne om registrering, offentliggørelse, kontrol og ugyldige beslutninger m.v. i LEV kapitel 4.

Derimod er det uklart, både efter LEV og den såkaldte anmeldelsesbekendtgørelse, hvad der gælder for andelsselskaber og andelsforeninger med personlig hæftelse, der er omfattet af LEV § 4, men ikke af § 3. I praksis behandles disse virksomhedsformer i CVR som interessentskaber og kommanditselskaber, dvs. at der ikke registreres eller offentliggøres tilsvarende oplysninger og dokumenter som for andelsselskaber og andelsforeninger med begrænset ansvar efter LEV § 3.

Virksomheder, der ikke har begrænset ansvar efter LEV § 3, men er organiseret som interessentskaber, kommanditselskaber, andelsselskaber eller andelsforeninger med personlig hæftelse, kan have samme behov for godkendelse, registrering og offentliggørelse af vedtægter m.v. i CVR som virksomheder med begrænset ansvar.

F.eks. er antallet af andelsselskaber og andelsforeninger med personlig hæftelse væsentligt højere end antallet med begrænset ansvar (A.M.B.A.). Det kan bl.a. skyldes skattemæssige forhold, at medejerne selv har begrænset ansvar eller at der er tale om mindre eller lokale virksomheder med en afgrænset medlemskreds, men også disse virksomheder kan have behov for, at andre og offentligheden generelt kan få indsigt i virksomhedens vedtægter m.v. via CVR.

På den baggrund bedes ministeren desuden oplyse, om det vil medføre væsentlige uønskede konsekvenser at give virksomheder med personlig hæftelse, der er omfattet af LEV § 2 eller § 4, dvs. interessentskaber, kommanditselskaber, andelsselskaber og andelsforeninger, der ikke har begrænset ansvar efter LEV § 3, mulighed for som frivillig ordning også at være omfattet af LEV kapitel 4.

En frivillig ordning forudsættes at kunne gennemføres uden ændring af CVR-nummeret eller den registrerede virksomhedsform for virksomheder med personlig hæftelse, der beslutter at tilmelde sig og evt. optager en bestemmelse i vedtægterne om at skulle være omfattet af ordningen, men herudover at kunne begrænses til, at der anmeldes, registreres og offentliggøres tilsvarende oplysninger og dokumenter m.v. i CVR som for virksomheder med begrænset ansvar, og tilknyttes samme former for kontrol og services, herunder "Følg virksomhed", mod betaling af sædvanligt registreringsgebyr.

Særligt relevante bestemmelser i selskabsloven og lov om visse erhvervsdrivende virksomheder om registrering, offentliggørelse, kontrol og ugyldige beslutninger m.v.

For virksomheder omfattet af selskabsloven (SEL) er de relevante regler indeholdt i kapitel 2, §§ 15-23 i, og i § 109. De væsentligste bestemmelser i denne sammenhæng er:

SEL § 15, stk. 1:

"Registrering må ikke finde sted, hvis det forhold, der ønskes registreret, ikke opfylder bestemmelser i denne lov, bestemmelser fastsat i henhold til denne lov eller selskabets vedtægter. Registrering må heller ikke finde sted, hvis den beslutning, der lægges til grund for registreringen, ikke er blevet til i overensstemmelse med de forskrifter, som er fastsat i loven, bestemmelser, der er fastsat i henhold til denne lov, eller som selskabets vedtægter fastlægger."

SEL § 20, stk. 1, jf. § 109 (- se også nedenfor)

"Mener nogen bortset fra i tilfælde, der omfattes af § 109, at en registrering vedrørende en beslutning, som er truffet af stifterne, generalforsamlingen eller selskabets ledelse, er den pågældende til skade, hører spørgsmålet om sletning af registreringen under domstolene."

SEL § 23 c, stk. 1:

"Bliver Erhvervsstyrelsen bekendt med, at der er tvivl om lovligheden af et forhold, der er anmeldt eller registreret, kan styrelsen træffe beslutning om, at registreringer ... ikke kan finde sted, før der er skabt klarhed om forholdet."

SEL § 23 g, stk. 2-3:

"Stk. 2. Finder Erhvervsstyrelsen, at en fejl eller mangel ved et anmeldt forhold kan afhjælpes ved en generalforsamlingsbeslutning eller ved vedtagelse af kapital-selskabets centrale ledelsesorgan, kan styrelsen fastsætte en frist for forholdets berigtigelse.

Stk. 3. Berigtiges forholdet ikke inden udløbet af den fastsatte frist, kan registrering ikke finde sted."

SEL § 23 h, stk. 1-2:

"Erhvervsstyrelsen kan i indtil 5 år fra registreringstidspunktet kræve, at der indsendes bevis for, at registreringen er lovligt foretaget.

Stk. 2. Finder Erhvervsstyrelsen, at der er registreret åbenbart urigtige oplysninger, kan styrelsen foretage en administrativ korrektion heraf."

SEL § 109, stk. 1 og stk. 4:

"En kapitalejer eller et medlem af ledelsen kan anlægge sag vedrørende en generalforsamlingsbeslutning, som ikke er blevet til på lovlig måde, eller som er i strid med denne lov eller kapital-selskabets vedtægter."

...

Stk. 4. Finder retten, at beslutningen er omfattet af stk. 1, skal den ved dom kendes ugyldig eller ændres. En ændring af beslutningen kan dog kun ske, såfremt der nedlægges påstand herom og retten er i stand til at fastslå, hvilket indhold beslutningen rettelig skulle have haft. Rettens afgørelse har også gyldighed for de kapitalejere, der ikke har anlagt sagen.

For virksomheder omfattet af lov om visse erhvervsdrivende virksomheder (LEV) er de tilsvarende regler indeholdt i LEV kapitel 4, §§ 10-17 i.

LEV § 15 a, stk. 1:

"Registrering må ikke finde sted, hvis det forhold, der ønskes registreret, er i strid med denne lov, regler, der er fastsat i henhold til loven, eller virksomhedens vedtægter, eller hvis den beslutning, der ligger til grund for registreringen, ikke er blevet til på den måde, som loven eller vedtægterne foreskriver."

LEV § 17 c, stk. 1:

"Bliver Erhvervsstyrelsen bekendt med, at der er tvivl om lovligheden af et forhold, der er anmeldt eller registreret, kan styrelsen træffe beslutning om, at registreringer ... ikke kan finde sted, før der er skabt klarhed om forholdet."

LEV § 17 g, stk. 1-2:

"Erhvervsstyrelsen kan i indtil 5 år fra registreringstidspunktet kræve, at der indsendes bevis for, at registreringen er lovligt foretaget.

Stk. 2. Finder Erhvervsstyrelsen, at der er registreret åbenbart urigtige oplysninger, kan styrelsen foretage en administrativ korrektion heraf."

LEV § 17 h, stk. 2-3:

"Stk. 2. Finder Erhvervsstyrelsen, at en fejl eller mangel ved et anmeldt forhold kan afhjælpes ved en generalforsamlingsbeslutning eller ved vedtagelse af virksomhedens ledelse, kan styrelsen fastsætte en frist for forholdets berigtigelse.

Stk. 3. Berigtiges forholdet ikke inden udløbet af den fastsatte frist, kan registrering ikke finde sted."

LEV § 17, stk. 1:

"Mener nogen, at en registrering er den pågældende til skade, afgør domstolene spørgsmålet om registreringens lovlighed.

LEV indeholder ikke en tilsvarende bestemmelse som SEL § 109, stk. 4.